poſſidētē feudū petēdo poſſeſſiōem dicti feudi dari ſibi tanq̄ʒ inueſtito ð dicto feudo.dñs vo negat dictā inueſtiturā fuiſſe factā.Et in ſumma hoc vult ſi vaſallus agat ex inueſtitura abuſiua contra dñm poſſidētē feu.⁊ petat ꝓpriā inueſti.ſ.poſſeſſiōem eiuſdē feu. ſibi decerni ⁊ dñs neget ſe inueſtituraʒ feciſſe dʒ fieri ꝓbatio mō ⁊ forma que in iſto.§.traditur.h.d. Et premitte ꝙ duplex ē inueſti.ſ.ꝓpria ⁊ abuſiua vt viſum ē.ſ̄.ꝓxime in prin.capituli. Item ꝙ vbi vaſallus hʒ abuſiuā pōt ꝯpellere dñm vt tradat ꝓpriā vt.j.de no.fi.for.in fi.⁊.j.ſi de feu.fue.cōtro.i.c.ſi facta. In tex.ibi i poſſione.ſ.rei de qua vaſallus aſſerit inueſti.abuſiuā ſibi factā ⁊ petit ꝓpriā quā nō dū adeptus fuerat ⁊ ſic pʒ ꝙ loquiꝰ in feudo nouo ꝓt etiam dixi.ſ̄.in prin.capituli. Ibi inueſti.ſ.abuſiua que obligat ip̄m dñm inueſtitorē ad faciēdā ꝓpriā vt.ſ̄.dixi. Ibi illius domꝰ aliquando appellat pares curie vel curtis vt ſtatim patebit ⁊ idem oportat.qui aūt ſint iſti pares probaꝰ.ſ̄.ſi ð inueſti.inter do.⁊ vaſal.in.c.i.in prin.⁊ ibi dixi. Ibi ꝯfirmatū.i.roboratū eo q: dicti pares ſunt inſcripti i dicto inſtrō pro teſtibus quo cāu tale inſtrm ꝓbat vt.j.q teſtes ſint neceſ.ad ꝓban.no.inueſti.in.c.i. Ibi q ꝓbare deſiderat.ſ.vaſallus. Ibi actor.i.vaſallus q agebat vt.ſ̄.dixi. Ibi ⁊ ille.ſ.vaſallus. Ibi quieſcat.i.ſinat dñm pacifice poſſidere ⁊ ip̄m amplius nō moleſtare.ibi ðficiētibus.i.nō exiſtētibus q: vaſallus nō hʒ aliquos. Vel dic nō exiſtētibus.i.nō ad plenū deponētibꝰ ⁊ itelligas ꝙ aliquid ſit qð moueat iudicē ad ita deferēdum cum actore nihil probāte reus deberet abſolui ꝑ ea que tradunꝰ in.§.ſacramētum.j.ð cōſue.rec.feu. Ne obſtet.§.fi.in eo.ti.⁊ ſentit In.de yſer. No.ex tex.ibi per publicū inſtrm ⁊c̄.ꝙ illa verba que frequēter repiunꝰ in iſto libro vʒ ꝙ fiat probatio per breue teſtatū ⁊c̄. vt habuiſti.ſ̄.proxime ⁊.j.q teſtes ſint neceſ.ad ꝓban.no.inueſti.⁊ in pluribus alijs locis debent intelligi.i.per publicū inſtrm vt hic ð quo late dixi.ſ̄.ð cōtro.inueſti.in prin. No.ex tex.ibi amiſſu ⁊c̄.qð licet inſtrm ſit amiſſuʒ tamē teſtes q interfuerunt inſtrō pñʒ produci ad probādam tenorem inſtrumēti de quo plene no.ꝑ glo. ⁊ doc.in.l.ſicut.C.ð fide inſtru.⁊ in auc̄.ſiqs in aliquo.C.ð edendo ꝑ Cy. No.ex tex.ibi ſe nō interfuiſſe ⁊c̄.Caſum ſingularē. ſm Bal.in hoc vʒ q̄ʒq̄ʒ teſtis extra iudiciū dicat ſe nō interfuiſſe tamē in iudicio pōt cogi ad deponēdū veritatē per iuramētū ⁊ ſtabitur depoſitioni ſue ð quo per Bar.in.l.eos.ff.ð falſis.⁊ de hoc late dixi.ſ̄.ſi ð inueſti.inter do.⁊ vaſal.lis ori.in.c.i.in notabilibꝰ poſitis ſuper parte ſexta ⁊ ibi videꝰ tex.ſimilis huic lʒ Bal.iſtū allegeᵗ pro ſingulari. No.ex tex.ibi nō reminiſti ⁊c̄.ꝙ qui nō recordatur modo poterit recordari cras.Et per hoc poſſet excuſari teſtis qui in vna cā dixit ſe nō recordari ⁊ poſtea ſuꝑ facto examinatus depoſuit qð tene menti.Et aliquādo cōſultus ita reſpondi.facit qð dixit Bal.in.l.nullū.C.ð teſtibus ⁊ in.l.geſta.ð re iudi.⁊ qð dixi.j.ð notis feu.in.§.notādū. No.ex tex.ibi alios pes ꝓducat ⁊c̄.ꝙ illud qð ſolet dici ꝙ poſt didicita teſtificata non poſſunt teſtes produci in auc̄.ð teſti.in.§.q: vero hʒ locū vbi teſtis depoſuit aliqd ſuꝑ facto principali affirmādo vel negādo.ſecus ſi dixerit ſe ignorare negociū principale q: tūc lʒ ꝑs didicerit teſtificata nihilominus pōt teſtes ꝓducere vt hic qð ē valde notādū.⁊ tʒ Ja.ð bel. Ray.⁊ Nico.ð nea.⁊ erit pulchra limitatio ad ea que tradunꝰ in c.fraternitatis extra ð teſtibus ⁊ ad cle.teſtibus ð teſtibus ⁊ ad materiā.l.ꝑ hāc.C.de tēpo.appel.⁊ in.d.§.q: vero. Sʒ dñs Bal.nō aſſentit huic limitatōi ð iure canonico ꝑ dictā clementinā q: extat rō timoris ſubornatōis.Ego aūt puto ꝙ ēt ð iuꝰ canonico poſſit hoc ſubſtētari.primo q: videꝰ equū ne ꝓbationū materia anguſtetur.l.qm̄.C.ð here. Itē ꝑ tex.in dicta cle.⁊ qð ibi no.vbi pʒ ꝙ etiā in qbuſdā alijs caſibus poſſunt recipi teſtes nō obſtāte dicta rōe vt ſi primo teſtes nō fuerūt rite examinati. Itē ſi proceſſus nō fuit iuridice publicatus.itē vbi teſtes doloſe ⁊ fraudulēter fuiſſent examinati poſſent ꝓduci poſt didicita teſtificata vt hic dixit ideʒ bal. Et ē rō q: dolus verus male examinatis ꝑponderat dolo preſumpto ſubornatōis prout dicit Cy.⁊ Ray.in.l.veluti.ff.ð edēdo. item in alio cāu.ſ.in proceſſu ⁊ cā hereſis qm̄ proceditꝰ per inqſitōem vt tʒ Arch.in.c.ꝑ hoc ð here.li.vi. Et circa p̄dicta vide qð dixi.ſ̄. de cōtro.inueſti.in.§.itē ſi vaſallus i notabilibus ⁊ qð dixit Bal.i d.l.ꝑ hāc ⁊ in auc̄.at qui ſemel.C.ð ꝓba.⁊ꝑ Bar.in.l.q ꝑ ſalutē ff.ð iureiurā.facit qð no.glo.in.c.cū cām ð teſti. No.ſm Bal. ex tex.ibi ſacro ſanctis ſcripturis ⁊c̄.ꝙ in cā feudali teſtis dʒ in iuramēto ſuo expreſſaʒ facere mentiōem qualiter iurat ad ſancta dei euangelia corporaliter tactis ſacro ſanctis ſcripturis.ad qð facit.j. quali.vaſal.iura.dʒ fideli.in.c.i.qð intelligo verꝫ vbi ſic dicitur conſuetudo. Nam circa formā iuramētorū ē atteñdenda conſuetudo vt no.glo.i.j.de pace iura.fir.in.§.itē ſacramētū quoniā de iure cōmuni valeret iuramētū ſuꝑ quolibet libro ꝑſtituʒ imo ⁊ ſuꝑ ligno ⁊ lapide q: ad cor iurātis reſpicit deus vt ibi dixit notabiliter glo. facit qð no.gl.in cle.i.ð here.⁊ vide ad p̄dicta qð dixi in.d.§.item ſacramēta in prīa qōne ⁊ in.d.c.i.j.quali.iura.de.vaſ.in tex. De formis aūt iuramētoꝝ qualiter ⁊ olim iurabaꝰ ⁊ hodie no.gl.in cle.⁊ ſi xp̄us ð iureiurā.ad finē.ſed qd ſi repiaꝰ ſcriptū in inſtrō ꝙ talis iurauit an p̄ſumaꝰ ſolēnitatē debitā interceſſiſſe dic ꝙ ſic.l.ſcopōpus.ff.de dol.p̄legata.facit qð ſolet tradi in.l.geſta de re iudi.⁊ ð fideiuſ.tutorū in.l.cū oſtendimus in.§.fi.⁊ in.l.ſciendū de ver.obl.

Op.cum glo.prima in eo qð hic dicit ꝙ dñs compellit iurare teſtes de domo ſua ⁊ cōtra ſe ad inſtantiā vaſalli litigātis cū dño. Sed cōtra de.l.nimis graue.C.de teſtibus vbi diſponiꝰ cōtrariū. So.hoc ideo contingit in caſu noſtro q: dñs hʒ iuriſdictiōem in eos ⁊ ideo ad eius officiū ſpectat eos cōpellere ad iurādū vt veritas eluceſcat ⁊ allegat in lombarda ð offi.iudi.l.vt iudex.⁊ ꝑ hoc eſt expedita vſqʒ ad verſi.que autem ⁊c̄.Et nota ex iſta gl.ſʒ bal. cōiūcto iſto tex.ꝙ propter iuriſdictiōem quam habet dominus in teſtem cōpellit teſtē ad deponēdum veritatē vt in hac glo. Sʒ Jaco.de bel.intelligit iſtud quādo teſtes p̄dicti ab alio producūtur ꝯ ip̄m dominum quo cāu cogiꝰ ip̄e dominus facere eos iurare cōtra ſe ar.ff.ð offi.p̄ſi.l.ſenatuſcōſultū.ſed ꝙ ip̄e dominus cogatur producere eos ⁊ probare cōtra ſe dicit ꝙ iſto cāu nō cogitur vt in dicta.l.nimis.C.de teſti.Et intelligas iſtam glo.verum dicere in cāu iſtius cōpulſionis teſtium. Non autem extendas vt dominus habeat iuriſdictionē ad cognoſcēdū in cauſa principali vertēte inter ip̄m ⁊ vaſallū quoniaʒ in ip̄a cā pares ſunt iudices ꝯpetentes ⁊ iuriſdictionē habent vt infra de probi.feu.alie.ꝑ fed.in.§.penul. Et inquātū dominus nolet eos cōpellere tūc vaſallus poſſet habere recurſum ad ſuꝑiorē vt eos teſtes cōpellat ar.eorū que ibi no. ⁊ ſupra in prin.huius capituli circa medium gl.⁊ probatur ſupra ſi de inueſti.inter do.⁊ vaſal.c.i.poſt prin.⁊ de hoc latius infra i gl. fi.vbi gl.hanc queſtionē diſputat. Op.cū dicta gl.in eo quod hic diſponitur vt ſi vaſallus agat ex noua inueſti.cōtra dominū poſſidentem ⁊ deficiat in probatōne ꝙ cauſa debʒ decidi iuramēto domini ſed cōtra de.§.ij.ſupra de ꝯtro.inueſti.vbi diciꝰ ꝙ debet remitti tale ſacramētū domino.So.ibi ideo quia vaſallus recognoſcebat aliud feudū ab eodem domino pacifice ⁊ quiete.hic autem nullum aliud recognoſcebat prout dictū eſt ſupra in pri.huius ti.in glo.magna in verſ.qð quidē ⁊c̄. Et ꝑ hoc ē expedita iſta glo.vſqʒ.ad verſ.ſed forte ⁊c̄.que bene loquiꝰ.Et aſſigna rōnē diuerſitatis prout ibi dixi in primo notabili. Et intelligas qð aliqd ſit qð moueat iudicē ad ita deferendū vt dixi ſuꝑ tex. Op.cum predicta glo.ꝙ imo vaſallus poſſit probare inueſti.ꝑ inſtrumentum publicum corroboratū etiam teſtibus extraneis nō ꝑibus vt j.qui teſ.ſint nec.ad proban.no.inueſti.in fine cuius cōtrariū hic legitur.So.iſte tex.loquitur de inueſtitu.feu.no.in quo dominus adhuc erat in poſſeſſione. Ibi vero loquitur in inueſti.feu.antiqui in quo vaſallus erat in poſſeſſione vt ibi diciꝰ vbi hoc ſatis apte declaratur.Et nunc eſt expedita iſta glo.vſqʒ ad finē. Op.cū gl. ſtō prima parte huius.§.ad vltimā quoniā in prima parte di itur ꝙ inueſti.no.nō probatur niſi ꝑ pares.hic aūt diciꝰ ꝙ probaꝰ etiā per extraneos.So.illa eſt regula que poniꝰ in prin.que fallit hic in fine in odium ip̄ius domini eo q: dominus nō vult cōpellere pares ad iurandū.vnde ex hoc patiꝰ iſtam penā vt cōtra ip̄m etiam ꝑ extraneos fiat probatio.Et ſi tales extranei nolēt iurare ſeu deponere tunc debent cōpelli ꝑ ſuꝑiorē iudicē ordinariuʒ vt ſupra ſi de inueſti.inter do.⁊ vaſal.c.i.Et hoc voluit tota iſta glo.vſqʒ ad v.ſʒ quero ⁊c̄.que bene loquitur. Quero cum dicta gl.quid ſi vaſallus nō habet niſi ſolū pares ad probandū inueſti.no.qui volunt deponere ⁊ dominus etiā nō vult eos cōpellere quid tūc erit fiendū.⁊ reſpondet glo.ꝙ ad inſtantiā ip̄ius vaſalli poterunt cōpelli ꝑ iudices ſuꝑiores ſcðm qð etiam diciꝰ de teſtibus extraneis vt in dicto.c.i.ſi de inueſti.inter do.⁊ vaſal.lis oria. Nec obſtat iſte tex.qui diſponit ꝙ vaſallus debet probare ꝑ extraneos quia hoc ē inductū fauore ip̄ius vaſalli vʒ ꝙ vbi ip̄i pares nolūt iurare ꝙ tunc poſſit vaſallus ꝓbare ꝑ extraneos ſi habʒ ſed ſi n̄ haberet tunc etiam dicēdū ꝙ ip̄i pares debeāt cōpelli vt ſupra dictū eſt qa nō debet retorqueri in leſione eius vaſalli.l.qð fauore de legibus qð fieret ſi ip̄i pares nō poſſent cōpelli.Et p̄dicta probantur ꝑ tantem ſimilitudinē quoniā tutor nō poteſt hereditatē pupillo delatā

acqrere